

В. Ю. Ісарєва

*студ. II курсу економіко-правового факультету, спеціальність «Право»
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Науковий керівник: к.ю.н., доцент О. М. Садовська*

НАБУТТЯ ГРОМАДЯНСТВА ІТАЛІЇ

Наш світ наразі розвивається стрімкими темпами, і разом із цим розвивається інститут громадянства у багатьох країнах. Нині, досить актуальним питанням для суспільства є саме питання зміни або набуття громадянства іншої країни. Люди змінюють громадянства із різних причин та мотивів, наприклад, у разі одруження із громадянином не своєї країни, або якщо вони вчилися за кордоном і вирішили лишитися там на все життя, або ж просто людина захопилася якоюсь країною і вирішили туди переїхати. Тобто мотивів переїзду досить багато. І тому, у нашій роботі, нам би хотілося розглянути інститут набування громадянства однієї із найдивовижніших та колоритних країн, яка захоплює багатьох людей. Це Італія.

Інститут громадянства має досить тривалу історію та широку й різноманітну міжнародну практику. Можна впевнено сказати, що в його застосуванні немає однозначності у підходах чи оцінках у різних країнах світу.

По-перше, треба зазначити, що взагалі являє собою громадянство тієї чи іншої країни. Громадянство – особливий правовий зв'язок особи та держави, що знаходить свій вияв у їх взаємних правах і обов'язках [1; с.44].

Усвідомлення зв'язку між людиною і державою настало наприкінці XVIII століття. Зі звичних «підданих» люди поступово стали перетворюватися на «громадян». Безумовно, центральну роль в цьому процесі зіграли події Великої Французької революції та Війни за незалежність в США. У них виникло нове розуміння «нації» як втілення не етнічної однаковості, але громадянської солідарності [4; с.5-6].

Отримання італійського громадянства на даний час регулюється Законом № 91 від 5 лютого 1992 року та відповідними підзаконними актами, а саме Указом Президента № 572 від 12 жовтня 1993 року і Указом Президента № 362 від 18 квітня 1994 року. Ці документи, на відміну від попередніх законів, дають нову оцінку важливості індивідуального наміру в придбанні або втраті громадянства і визнають право мати більше одного громадянства одночасно, так що отримав-

ши паспорт Італії, іноземцю не обов'язково відмовлятися від громадянства своєї країни.

У Конституції Італійської Республіки не регулюються питання щодо громадянства, а лише вказано у 22 статті, що ніхто не може бути позбавлений з політичних мотивів громадянства [2; ст.22].

Щодо міжнародних договорів, то важливо вказати, що Італія, як країна-засновниця та країна-учасниця Ради Європи підписала Європейську конвенцію про громадянство 1997 року, в якій також регулюються питання щодо громадянства [3].

Варто зазначити, що Італія є членом Євросоюзу й отримуючи паспорт Італійської республіки, іноземець автоматично набуває громадянство ЄС.

Законом про громадянство Італії передбачена низка підстав, за якими може бути отримане громадянство. Першою підставою для отримання італійського громадянства пропонуємо розглянути придбання громадянства в результаті наявності італійських батьків або нащадків. Цей принцип називається принципом крові (« *ius sanguinis* ») та є ключовим для отримання громадянства країни. У статті 1 Закону № 91/92 йде мова про те, що особа набуває італійське громадянство, якщо вона є дитиною громадянина або громадянки Італії. Тобто громадянство передається від батьків до дитини, але тут встановлюється обов'язкова умова того, що ніхто із родичів ніколи не відмовлявся від свого громадянства. Також законом встановлюється те, що неповнолітня дитина, у разі отримання її батьками італійського громадянства, автоматично також отримує його [5; ст.1].

Також громадянство Італії надається за правом ґрунту (« *ius soli* »), тобто надається особам, які народилися на італійській землі. Громадянство надається дитині, батьки якої невідомі або являються апатридами і не можуть передавати своє громадянство дитині відповідно до законодавства держави, громадянами якої вони є; а також надається дитині невідомого походження, яка народилася на території Італії та її громадянство неможливо встановити [5; ст.1].

Надання автоматичного громадянства передбачається при усиновленні іноземця чи визнанні батьківства або материнства після судового декларування, якщо дитина не досягла повноліття, а один з його батьків є громадянином Італії [5; ст.2].

Громадянство Італії можуть видавати за спеціальним запитом. Воно видається в наступних випадках: 1) нащадкам італійських гро-

мадян за народженням; 2) через шлюб; 3) за натуралізацією; 4) при народженні на території Італії від батьків-іноземців, за умови безперервного проживання з моменту народження до повноліття.

Громадянство Італії – це не завжди право. У разі запиту громадянства по натуралізації присудження громадянства є певною опцією, яку надає іноземцю Італія. Адміністрація має повну свободу дій у відмові або в ненаданні іноземцю громадянства. А ось отримання громадянства за шлюбом з громадянином Італії є незаперечним правом іноземця.

Наступним способом є отримання громадянства шляхом натуралізації або за пропискою в Італії. Проживши в Італії 5 років з тимчасовим дозволом на проживання можна запросити безстрокову посвідку на проживання, а ще через 5 років можна вже подати запит на отримання італійського громадянства [5; ст.9].

Італійське громадянство шляхом натуралізації можна запросити, якщо особа прописана на території Італії не менше 10 років, не порушувала жодного разу італійське законодавство протягом усього часу проживання в цій країні, не мала судимості у своїй рідній країні. Також особа повинна скласти іспит на знання італійської мови на рівні В1. І потрібно мати певний достатній дохід. Якщо всі ці пункти дотримані, то далі необхідно просто підтвердити бажання проживати в Італійській Республіці [5; ст.9].

У деяких випадках цей 10-річний термін очікування італійського громадянства може бути скорочений. Для іноземців, що народилися в Італії термін очікування складає 3 роки; для громадян ЄС – 4 роки офіційного проживання в країні; для осіб без громадянства, біженців або для повнолітніх іноземців, усиновлених громадянами Італії, і для неповнолітніх іноземців, усиновлених громадянами Італії – 5 років. А для іноземців, які перебували на державній службі Італії строком не менше 5 років навіть за її межами взагалі не потрібно ніякого періоду проживання на території країни [5; ст.9].

Італійське громадянство можна отримати внаслідок укладення шлюбу. Придбання італійського громадянства іноземцем або особою без громадянства, які уклали шлюб з громадянином/громадянкою Італії, регулюється статтями 5, 6, 7 і 8 Закону № 91/92. Іноземний чоловік або дружина італійського громадянина може претендувати на італійське громадянство при виконанні певних вимог. Він повинен прожити в Італії два роки після весілля, тобто мати 2 роки італійську

реєстрацію («registrazione») або три роки за її межами («fuori»). Термін скорочується наполовину, якщо в шлюбі народжується дитина або подружжя усиновить дитину. Але наразі терміни отримання громадянства за шлюбом були збільшені до 48 місяців з моменту подачі заяви. Також ця особа повинна надати дійсне свідоцтво про шлюб і підтвердити сталість шлюбу аж до видачі громадянства і треба надати довідку про відсутність судимості.

Раніше ця процедура займала чимало часу через те, що необхідно було збирати купу документів. Але зараз, замість цього подружжя подає тільки заяву та завірений ними само-сертифікат, який було введено у 2016 році. Цю заяву можуть розглядати не більше 730 днів з моменту подачі. У разі отримання відмови у громадянстві, заявник може оскаржити це рішення у судовому порядку. Тобто, це фактично означає, що особі, яка одружена із італійським громадянином не можуть відмовити в наданні громадянства.

Особа, якій було надано італійське громадянство протягом 180 днів повинна скласти присягу на вірність Італії. І, також важливою умовою є те, що з 2014 року всі заяви осіб у віці 18 років і старше з проханням про визнання італійського громадянства підлягають сплаті в розмірі 300 євро (Закон № 66 від 24 квітня 2014 року і Закон № 89 від 23 червня 2014 року). Це було прийнято кабінетом Ренці на чолі з Маттео Ренці.

Отже, з огляду на усе вищесказане можна зробити висновок, що отримати громадянство Італійської Республіки – справа непроста і досить клопітка, проте зробити це цілком реально. І, як ми вже зрозуміли, існує чимала кількість способів придбання такого статусу.

Список використаної літератури

1. Калиновський Б. В., Лапка О. Я., Лапка Н. Я., Пікуля Т. О., Івершенко Л. А., Козодой Л. М., Тарасенко К. В. Державне право зарубіжних країн (у схемах): навч. посіб. Київ : КНТ, 2012. 528 с.

2. Конституція Італьянської Республіки. URL: (дата звернення: 20.03.2021).

3. Європейська конвенція про громадянство від 06.11.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_004#o721 (дата звернення: 20.03.2021).

4. Капітоненко М. Подвійне громадянство: загроза, реальність чи вимушена необхідність? Міжнародний центр перспективних досліджень. 2018. 24с. URL: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/images/eu/2gr_a5_00.pdf (дата звернення: 20.03.2021).

5. Legge 5 febbraio 1992, n. 91 (Legge sulla cittadinanza italiana).
URL: http://www1.interno.gov.it/mininterno/site/it/sezioni/servizi/old_servizi/legislazione/cittadinanza/legislazione_30.html (дата звернення: 20.03.2021).

К. О. Ковальчук

*студ. III курсу, спеціальність «Право»,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Науковий керівник: к.ю.н. доц. М. О. Саракуца*

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Права і свободи є фундаментальною основою існування та розвитку народу, а тому повинні існувати ефективні організаційно-правові механізми для їх захисту. На теперішній час Європейський Союз приділяє значну увагу, щодо розвитку захисту прав людини. Цьому сприяло прийняття низки міжнародних документів, щодо розробки механізму міжнародного захисту прав людини.

На перших етапах свого існування Європейський Союз не приділяв уваги захисту прав людини, адже вважалося що це є поза межами повноважень Союзу, так як він був створений як політичне і економічне об'єднання, а гарантування прав людини було винятковим обов'язком Ради Європи.

На початку 1950-х рр., за часів, коли на європейську інтеграцію було покладено багато надій, до Договору про Європейське співтовариство повинні були включити матеріальні положення Європейської конвенції прав людини. Але після невдалих спроб ратифікувати Договір про європейське оборонне співтовариство у 1952 р. цю ідею було відхилено. Можливо, як негативна реакція на такі надмірні інтеграційні очікування у Договорі про заснування Європейського Економічного Співтовариства від 1957 р. було закріплено лише економічні цілі.

Але час йшов і Європейський Союз поступово розширював свої межі компетенції. З'явилася ціла низка документів, у яких була зроблена спроба закріпити основні права і свободи людини в межах Європейських Співтовариств. До них можна віднести Європейську соціальну хартію 1961 р., Декларацію основних прав